

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 284-06-08, тел. (044) 284-05-54,
590-47-69; e-mail: minregion@minregion.gov.ua, сайт: www.minregion.gov.ua;
код згідно з ЄДРПОУ 37471928

№ _____ на № _____ від _____

Верховна Рада України

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А. від 04.05.2022 № 6917/1/1-21 до листа Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 21.02.2022 № 11/10-2022/49946 Міністерство розвитку громад та територій України разом з Міністерством енергетики України, Міністерством соціальної політики України та Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг розглянуло запит народного депутата України Львовчкіна С.В. від 14.02.2022 року № 129/1-5 та повідомляє, що про результати розгляду поінформовано народного депутата України Львовчкіна С.В. листом, копія якого додається.

Додаток: на 6 арк.

Заступник Міністра

Наталія ХОЦЯНІВСЬКА

*Кравченко Наталія
Корицька Вікторія
Тел. 207-1-716*

СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2000816

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D040000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05

№1/10.2/1018-22 від 16.05.2022

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 284-06-08, тел. (044) 284-05-54,
590-47-69; e-mail: minregion@minregion.gov.ua, сайт: www.minregion.gov.ua;
код згідно з ЄДРПОУ 37471928

№ _____

на № _____

від _____

**Народному депутатові України
Льовочкіну С.В.**

Шановний Сергію Володимировичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А. від 04.05.2022 № 6917/1/1-21 до листа Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 21.02.2022 № 11/10-2022/49946 Міністерство розвитку громад та територій України разом з Міністерством енергетики України, Міністерством соціальної політики України та Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг розглянуло Ваш депутатський запит від 14.02.2022 року № 129/1-5 та повідомляє.

Питання стосовно тарифів на комунальні послуги є досить непростим, оскільки за своєю суттю є як економічним, так і соціально спрямованим.

З одного боку розмір плати за комунальні послуги зачіпає інтереси пересічних громадян – споживачів послуг, з іншого - кожне підприємство галузі – виконавців послуг.

Від стану оплати споживачів залежить не лише якість житлово-комунальних послуг, а й можливість функціонування підприємств та безперебійне надання ними життєвоважливих послуг.

Формування, встановлення та застосування тарифів на комунальні послуги здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

Для встановлення тарифів на комунальні послуги (послуги з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення) суб'єкти господарювання подають до органу уповноваженого встановлювати тарифи (на сьогодні це Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) і органи місцевого самоврядування) заяву та розрахунки тарифів за встановленими такими органами формами з відповідними

СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2000669

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D040000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05

№1/10 2/1011-22 від 14.05.2022

розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.

НКРЕКП встановлює тарифи на вказані комунальні послуги для тих суб'єктів господарювання, які підпадають під її регулювання. Для решти суб'єктів господарювання, які не регулюються НКРЕКП, тарифи на комунальні послуги встановлюються органами місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» державні регульовані ціни **повинні бути економічно обґрунтованими** (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Установлення Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів **не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку** (стаття 15 цього Закону).

Водночас відповідно до статті 3 Закону України «Про ринок природного газу», ринок природного газу функціонує на засадах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій, та за принципами, зокрема, забезпечення високого рівня захисту прав та інтересів споживачів природного газу, у тому числі забезпечення першочергового інтересу безпеки постачання природного газу, вільної торгівлі природним газом та рівності суб'єктів ринку природного газу незалежно від держави, згідно із законодавством якої вони створені, вільного вибору постачальника природного газу.

Закон України «Про ринок природного газу» передбачає, з одного боку, державне регулювання монопольних ринків (транспортування, розподіл, зберігання природного газу), з іншого – розвиток вільної добросовісної конкуренції на товарному ринку природного газу. Тобто, на оптовому і роздрібному ринках природного газу має діяти принцип вільного ціноутворення (крім випадку, коли з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу покладені спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України), що передбачено частиною другою статті 12 Закону України.

Так, згідно з нормами статті 12 цього ж Закону постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених цим Законом.

Стосовно електричної енергії, слід зазначити, що Положенням про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 (із змінами), встановлено *фіксовані ціни на електричну енергію для побутових споживачів*, які з 01.10.2021 по 31.10.2022 включно

становлять:

Місячний обсяг споживання	Фіксована ціна на електричну енергію в гривнях за 1 кВт·год		
	без податку на додану вартість	податок на додану вартість	з податком на додану вартість
Для індивідуальних побутових споживачів:			
до 250 кВт·год (включно, за весь обсяг споживання)	1,2	0,24	1,44
понад 250 кВт·год (за весь обсяг споживання)	1,4	0,28	1,68
Для колективних побутових споживачів (крім гуртожитків), а також споживачів (цілі споживання), які визначені в абзацах одинадцятому — чотирнадцятому пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» —			
за весь обсяг споживання	1,4	0,28	1,68
Для гуртожитків			
за весь обсяг споживання	1,4	0,28	1,68

За наявності обліку споживання електроенергії за періодами часу розрахунки індивідуальних та колективних побутових споживачів, в тому числі у гуртожитках, що розраховуються за електричну енергію за загальним розрахунковим засобом обліку в частині споживання електричної енергії фізичними особами для задоволення власних побутових потреб, які не включають професійну та/або господарську діяльність, проводяться за фіксованою ціною на електричну енергію, із застосуванням таких коефіцієнтів (за вибором споживача):

- 1) за двозонним диференціюванням за періодами часу:
0,5 фіксованої ціни в години нічного мінімального навантаження енергосистеми (з 23-ї години до 7-ї години) та повний тариф у інші години доби;
- 2) за тризонним диференціюванням за періодами часу:
1,5 фіксованої ціни в години максимального навантаження енергосистеми (з 8-ї до 11-ї години і з 20-ї до 22-ї години);
повна фіксована ціна у напівпіковий період (з 7-ї до 8-ї години, з 11-ї до 20-ї години, з 22-ї до 23-ї години);
0,4 фіксованої ціни в години нічного мінімального навантаження енергосистеми (з 23-ї до 7-ї години).

Разом з тим зазначаємо, що для побутових споживачів не передбачено окремої ціни на електроопалення.

Водночас, установлена Кабінетом Міністрів України фіксована ціна на електричну енергію для побутових споживачів не покриває всі складові витрати на виробництво, передачу (розподіл) та постачання електричної енергії побутовим споживачам.

Кінцева ціна на електричну енергію для споживачів (у тому числі – побутових) складається з вартості електроенергії на ринку, як товару, тарифу на

СЕД Мінregion IT-Enterprise
вн. №2000669

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D040000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05

№1/10.2/10.11.22.14.05.2022

її передачу високовольтними електромережами (НЕК «Укренерго»), тарифу на розподіл електромережами (оператори систем розподілу), тарифу на постачання (електропостачальники) та податків. Така ціна є значно вищою за фіксовані ціни для побутових споживачів та на сьогодні становить понад 4 грн/кВт·год (з ПДВ).

Звертаємо увагу, що фіксована ціна утримується на пільговому рівні за рахунок механізму покладення спеціальних обов'язків на державних виробників: ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго».

Додатково зазначаємо, що у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні виникла низка неврегульованих питань, зокрема у функціонуванні роздрібного ринку електричної енергії.

Зокрема, у зв'язку зі ситуацією в країні (активної фази війни з агресором, ведення бойових дій в окремих регіонах України, а також вимушеного переселення громадян із особливо небезпечних регіонів країни) спостерігається суттєве зниження розрахунків за електричну енергію, у тому числі на територіях, які перебувають під контролем України. Такий рівень розрахунків ставить під загрозу належне функціонування енергосистеми України. Також мають місце випадки припинення діяльності певними постачальниками.

Зауважуємо, що з метою стабілізації ринку електричної енергії та створення максимально сприятливих умов споживання електричної енергії під час дії особливого періоду на ринку електричної енергії прийнято наказ Міністерства енергетики України від 04.03.2022 № 104, положення якого спрямовані на забезпечення безперебійного постачання електричної енергії споживачам України.

У свою чергу, 29 квітня 2022 року Урядом прийнято постанову «Деякі питання регулювання діяльності у сфері комунальних послуг у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану».

Відповідно до прийнятого акту рекомендовано органам, уповноваженим встановлювати тарифи, протягом дії воєнного стану в Україні, але не раніше завершення поточного опалювального періоду, не підвищувати тарифи на теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання), у тому числі тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням альтернативних джерел енергії, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для населення та застосовувати їх до споживача (населення) на рівні тарифів, що застосовувалися станом на 24 лютого 2022 року.

Також 10.05.2022 Кабінетом Міністрів України схвалено проект Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення», що передбачає запровадження мораторію на підвищення тарифів на послуги з розподілу природного газу, тарифів на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води на період воєнного стану та шість місяців після його завершення.

Водночас, слід зазначити, що головним механізмом забезпечення соціального захисту найбільш вразливих верств населення залишається Програма житлових субсидій, яка гарантує малозабезпеченим громадянам стабільність витрат на оплату житлово-комунальних послуг незалежно від зміни вартості послуг.

Умови призначення та порядок надання громадянам щомісячної субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг визначаються Положенням про порядок призначення житлових субсидій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848.

Розрахунок житлових субсидій на оплату житлово-комунальних послуг здійснюється по кожному домогосподарству індивідуально, з урахуванням вартості всіх житлово-комунальних послуг, якими користується домогосподарство.

При цьому частка плати за житлово-комунальні послуги одержувачів субсидій визначається для всіх категорій домогосподарств за єдиною формулою і залежить лише від двох показників - розміру витрат на оплату житлово-комунальних послуг та доходу сім'ї (чим менші доходи сім'ї, тим менший відсоток обов'язкової плати за житлово-комунальні послуги).

Разом з тим повідомляємо, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.03.2022 № 206 «Деякі питання оплати житлово-комунальних послуг в період воєнного стану» до припинення чи скасування воєнного стану в Україні забороняється:

нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість, утворену за несвоєчасне та/або неповне внесення населенням плати за житлово-комунальні послуги;

припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг населенню у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

Що стосується питання врегулювання боргів за спожиті житлово-комунальні послуги, то це питання потребує законодавчого вирішення.

Наразі питання погашення заборгованості за житлово-комунальні послуги може бути вирішено шляхом укладення договорів реструктуризації.

Законом України від 03.11.2016 № 1730-VIII «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» (далі – Закон № 1730) передбачено процедуру реструктуризації заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій за спожитий природний газ, послуги з його розподілу та транспортування, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиту електричну енергію, зокрема, шляхом реструктуризації відповідної заборгованості (Законом №1730 визначено умови укладення договорів реструктуризації заборгованості підприємствами теплопостачання, а саме: на 72 календарні місяці рівними частинами, на 84 календарні місяці та в окремих випадках до

180 місяців, а також підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства на 60 календарних місяців рівними частинами).

При цьому Законом № 1730 передбачено, що за зверненнями споживачів теплопостачальні та теплогенеруючі організації, підприємства централізованого водопостачання, водовідведення, які уклали договори про реструктуризацію заборгованості за спожитий природний газ (спожиту електричну енергію), **зобов'язані** укласти з такими споживачами договори про реструктуризацію заборгованості за спожиту теплову енергію та комунальні послуги (послуги з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення) станом на 1 червня 2021 року, за умови здійснення ними поточних розрахунків за спожиту теплову енергію та відповідні комунальні послуги. Умови реструктуризації заборгованості споживачів згідно з такими договорами в частині строків реструктуризації не можуть бути гіршими, ніж умови реструктуризації заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання, водовідведення, передбачені укладеними ними договорами (підпункт 9 статті 5 Закону № 1730 та підпункт 12 статті 6 Закону № 1730).

Зазначаємо, що за інформацією Державної служби статистики договорів щодо погашення реструктуризованої заборгованості за житлово-комунальні послуги укладено:

- у 2019 році – 68 577 договорів на суму 532,5 млн.грн. (сума внесених платежів – 315,5 млн.грн.);
- у 2020 році – 49 363 договорів на суму 512,6 млн.грн. (сума внесених платежів – 364,2 млн.грн.);
- у 2021 році – 64 289 договорів на суму 582,8млн.грн. (сума внесених платежів – 335,6 млн.грн.

Водночас, враховуючи ситуацію, що наразі виникла в Україні, вважаємо, що на законодавчому рівні необхідно врегульовувати питання щодо боргів споживачів, що постраждали внаслідок введення воєнних (бойових) дій на території України.

З повагою

Заступник Міністра

Наталія ХОЦЯНІВСЬКА

Кравченко Наталія
Корицька Вікторія
Тел. 207-1-716

СЕД Мінрегіон IT-Enterprise
вн. №2000669

Підписувач Хоцянівська Наталія Володимирівна
Сертифікат 5FBB77F7B650371D040000003A2000007B460300
Дійсний з 10.05.2022 15:49:05 по 09.05.2023 15:49:05

№1/10.2/10.11.22 від 14.05.2022

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

894695

Кореспонденти Хоцянівська Н. Міністерство розвитку громад та територій України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата кореспондента № ДСК 1/10.2/1018-22 від 16.05.2022
Реєстр. № та дата реєстрації 78408 від 16.05.2022
Арк./прим. 1/1
Стислий зміст на № 11/10-2022/49946 від 21.02.22р. Про розгляд депутатського запиту н.д. України Львовчкіна С. В.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис